

**Кодекс пастирської поведінки
Української Католицької Архиепархії Філадельфії**

**для священників, дияконів, помічників, катехитів,
наставників молоді, адміністраторів, працівників та
добровольців**

**Переглянуто й прийнято 4 травня 2020 р.
Попередня версія: серпень 2019 р.**

Перероблено за дозволом від National Catholic Risk Retention Group, Inc., 2003

Кодекс пастирської поведінки Української Католицької Архиепархії Філадельфії

I. Вступ

Священики, диякони, пастирські помічники, адміністратори, працівники та добровольці в наших парафіях, спільнотах та інститутах богопосвяченого життя і в організаціях повинні дотримуватися християнських цінностей та певної поведінки. Кодекс пастирської поведінки священиків, дияконів, пастирських помічників, катехитів, наставників молоді, адміністраторів, працівників та добровольців Української Католицької Архиепархії Філадельфії (*Кодекс пастирської поведінки*) є збіркою стандартів поведінки в певних душпастирських ситуаціях.

II. Відповідальність

Публічна та приватна поведінка духовенства, працівників та добровольців може надихати та мотивувати людей, але також може образати релігійні почуття та підточувати віру людей. Духовенство, працівники та добровольці повинні весь час бути свідомими відповідальності, яка супроводжує їхню працю. Вони також повинні знати, що Божа доброта та ласка підтримують їх у їхньому служінні.

Відповідальність за дотримання Кодексу пастирської поведінки покладається на окремих осіб. Духовенство, працівники та добровольці, які нехтують цим Кодексом пастирської поведінки, підлягатимуть виправним заходам з боку Митрополита-Архиепископа, парохів, релігійних спільнот/ інститутів чи шкіл. Виправні дії можуть набувати різні форми - від усного осудження до відсторонення від служіння - усе залежить від конкретного характеру та обставин порушення і ступеня завданої шкоди.

III. Пастирські стандарти

1. Поведінка пастирських радників та духовних наставників

(Пастирські радники та духовні наставники: духовенство, працівники та добровольці, які надають пастирські, духовні та / чи терапевтичні консультативні послуги особам, родинам чи групам)

Пастирські радники та духовні наставники повинні поважати права та відстоювати добро кожної особи.

1. 1. Пастирські радники та духовні наставники не повинні переходити межу своїх повноважень в ситуації консультування і мають направляти клієнтів до інших спеціалістів, якщо це доречно.

1. 2. Пастирські радники та духовні наставники повинні уважно обдумувати можливі наслідки перед тим, як приступати до консультування когось, кого вони знали попередньо (напр., співробітників, колег по роботі, товаришів або якимось чином знайомих) [див. пункт 7.2.2.].

1. 3. Пастирський радник та духовний наставник не повинні робити аудіо чи відео записи сесій.

1. 4. Пастирські радники та духовні наставники не мають права вступати в статеву близькість з особами, яких вони консультують. Це включає відносини за згодою і без згоди, фізичний контакт із застосуванням сили, недоречні коментарі з сексуальним підтекстом, та невідповідне використання соціальних медіа.

1. 5. Пастирські радники та духовні наставники не можуть вступати в статеву близькість з особами, які є близькими з клієнтом - такими як родичі, чи друзі клієнта - коли існує ризик використання чи потенційного завдання шкоди клієнту. Пастирські радники чи духовні наставники мають виходити з припущення, що в таких близьких відносинах існує можливість використання чи завдання шкоди.

1. 6. Пастирські радники та духовні наставники беруть на себе усю повноту відповідальності за встановлення і дотримання відкритих відповідних зв'язків у всіх випадках консультування і відносинах пов'язаних з наданням консультацій.

1. 7. Між пастирськими радниками та духовними наставниками, і особою, яку вони консультують, не допускаються будь-які фізичні контакти (дотики, обнімання, притримування), які можуть бути неправильно витлумачені.

1. 8. Сесії мають проходити у відповідних місцях і у відповідний час.

1. 8. 1. Не можна проводити жодних сесій у приватних житлових приміщеннях.

1. 8. 2. Сесії не можуть відбуватися в місцях і в час, що може викликати збентеження щодо природи відносин з особою, яку консультується.

1. 9. Пастирський радник та духовний наставник повинні вести журнал, в якому зазначати час та місце проведення сесії з кожною окремою особою, яку він консультує.

2. Конфіденційність

Інформація, яка повідомляється пастирським радникам та духовним наставникам під час надання консультацій, порад чи духовного наставлення має залишатися строго конфіденційною.

2. 1. Інформація, яка отримується в результаті сесій, має залишатися конфіденційною, крім непереборних професійних випадків або згідно з вимогами права.

2. 1. 1. Коли є пряма і неминуха загроза для клієнта чи інших осіб, пастирські радники чи духовні наставники можуть розкривати лише ту інформацію, яка потрібна для захисту вражених сторін, щоб запобігти небезпеці.

2. 1. 2. Перед розкриттям інформації пастирські радники чи духовні наставники мають поінформувати сторону, яку вони консультують, про розкриття інформації і потенційні наслідки.

2. 2. Пастирські радники та духовні наставники повинні обговорити природу конфіденційності і її обмеження з кожною особою, яку консультують.

2. 3. Пастирські радники і духовні наставники мають робити мінімальні записи змісту сесій.

2. 4. Інформація, яка розкривається в результаті професійного контакту, може бути використана в навчанні, написанні статей, проповідей, чи публічних виступів лише тоді, коли вжиті ефективні заходи для повного захисту як ідентичності особи, так і розкритої конфіденційної інформації.

2. 5. У випадку консультування неповнолітніх, якщо пастирський радник чи духовний наставник виявляє існування серйозної загрози неповнолітньому, і якщо передача отриманої інформації батькам, опікунам чи іншим особам є необхідною для захисту здоров'я чи добра дитини, пастирський радник чи духовний наставник повинен:

- Спробувати отримати письмову згоду неповнолітньої особи на специфічне розкриття інформації;
- Якщо згода не отримана, розкривається лише та інформація, що необхідна для захисту здоров'я і добробуту неповнолітнього.

Перед розкриттям інформації необхідно проконсультуватися з відповідною єрархічно вищою особою в Церкві.

2. 6. Ці зобов'язання не пов'язані з конфіденційністю сповіді. Інформація отримана на сповіді не може бути розкрита за жодної умови та обставин, навіть у вигляді непрямого розкриття.

3. Поведінка щодо молоді (неповнолітніх) та неповносправних

Духовенство, працівники та добровольці, що працюють з молоддю, мають підтримувати відкриті та довірливі взаємини між молодими людьми та дорослими відповідаючими за них особами. Поняття "молодь" окреслює будь-кого віком до 18 років і будь-якого дорослого (окресленого в Принципах, як особа 18-ти років або старша, яка не здатна або малоймовірно, що спроможна, повідомити про зловживання без сторонньої допомоги через фізичні, розумові чи емоційні порушення).

3. 1. Духовенство, працівники та добровольці повинні бути свідомі своєї власної та інших осіб вразливості, коли самостійно працюють з молоддю. Для керування активністю молоді застосовуйте командний підхід.

3. 2. Фізичний контакт з молоддю може бути неправильно витлумачений, тому може відбуватися: (а) лише коли є абсолютно позастатевий і тому доречний, і (б) ніколи на одинці.

3. 3. Духовенство, працівники та добровольці мають утримуватися від (а) нелегального володіння і/ чи нелегального вживання наркотиків і/ чи алкоголю взагалі, (б) вживання алкоголю, коли працюють з молоддю.

3. 4. Духовенство не має дозволяти окремим молодим особам залишатися на ніч в приватних приміщеннях духовенства.

3. 5. Працівники, добровольці не повинні надавати окремим молодим людям приватні приміщення спільного користування для нічлігу, включаючи, але не обмежуючись, перебуванням в приміщеннях, якими володіє Церква, в приватних резиденціях, готельних номерах чи будь-яких інших місцях, де немає інших наглядаючих за ними дорослих осіб.

3. 5. 1. У рідкісних, надзвичайних ситуаціях, коли перебування необхідне задля здоров'я і добра молоді особи, духовенство, працівники, чи добровольці мають вжити надзвичайних заходів захисту всіх сторін від ймовірної непристойності та від усіх ризиків завдання шкоди.

3. 5. 2. Для розв'язання надзвичайної ситуації використовуйте командний підхід.

4. Статева поведінка

Духовенство, працівники та волонтери не мають права задля статевих інтересів чи близькості, використовувати довіру до них вірних спільноти.

4. 1. Духовенство, монашество, працівники та добровольці, які дотримуються целібату, покликані бути прикладом чистоти в целібаті, у всіх відносинах, увесь час. Одружене духовенство, працівники та добровольці покликані бути прикладами подружньої вірності в усіх взаєминах, увесь час.

4. 2. Духовенство, працівники та добровольці, які проводять пастирські консультації чи дають духовні настанови, повинні уникати неналежних особистих відносин з неповнолітніми, іншими працівниками чи парафіянами. Працівники та волонтери мають весь час поводитися професійно.

4. 3. Ніхто з духовенства, працівників чи добровольців не може використовувати іншу особу в статевих цілях.

4. 4. Звинувачення у статевих провинах будуть розглядатися дуже серйозно і повідомлятися відповідальній особі в Архиепархії і цивільній владі, якщо в ситуації буде замішана неповнолітня особа.

Щоб захистити права усіх причетних, слід керуватися ***Принципами Української Католицької Архиепархії Філадельфії***.

4. 5. Духовенство працівники та добровольці мають ознайомитися і знати зміст інструкцій щодо зловживання дітьми і правила подання скарг у їхньому штаті та керуватися цими інструкціями.

5. Занепокоєння

Духовенство, працівники, добровольці не повинні фізично, психологічно, письмово чи словесно брати участь в занепокоєнні з боку працівників, добровольців чи парафіян і не повинні толерувати таке занепокоєння з боку інших працівників Церкви чи добровольців.

5. 1. Духовенство, працівники та волонтери мають забезпечувати професійність робочої обстановки вільної від фізичного, психологічного, письмового та усного залякування чи занепокоєння.

5. 2. Занепокоєння включає широкий спектр фізичних, письмових чи словесних дій, що включають, але не обмежуються, наступне:

- Фізичне та ментальне насилля;
- Образи на расовій основі;
- Принизливі натяки на етнічність;
- Неспровоковані статеві натяки чи дотики;
- Коментарі чи жарти з сексуальним підтекстом;
 - Вимоги сексуальних послуг, як передумова влаштування на роботу;
 - впливу на іншу особу, що приймає рішення щодо підвищення по службі чи компенсації.
- Демонстрування образливих матеріалів;
- Невідповідне використання соціальних медіа;

5. 3. Загострення може бути одноразовим серйозним випадком, чи повторюваною манерою поведінки, коли метою чи результатом має стати створення неприязної, неприємної чи залякуючої атмосфери.

5. 4. Звинувачення в загостренні ситуації мають сприйматися дуже серйозно і повідомлятися відповідальній особі в парафії, спільноті/ інституції, єпархії чи організації.

Щоб захистити права усіх сторін, слід керуватися **Принципами Української Католицької Архиепархії**.

6. Записи та інформація парафій, релігійних спільнот/ інституцій та організацій

В укладенні, зберіганні, доступі, передачі та розпоряджанні парафіяльними, релігійних спільнот та організацій реєстрами повинна дотримуватися конфіденційність.

6. 1. Записи щодо таїнств мають вважатися конфіденційними. Укладаючи чи публікуючи парафіяльну, монастирську/інституційну чи організаційну статистику, що базується на цих реєстрах, потрібно бути дуже обережними, щоб зберегти анонімність осіб.

6. 2. Більшість реєстрів щодо таїнств, яким понад 60 років, є відкритими для громадськості.

6. 2. 1. Інформація стосовно усиновлення та легітимності залишається конфіденційною незалежно від термінів.

6. 2. 2. Лише працівники, які мають доступ до реєстрів і відповідають за їх використання, можуть приймати запити на розкриття новіших реєстрів.

6. 3. Фінансові реєстри парафій, релігійних спільнот/ інституцій чи організацій залишаються конфіденційними, хіба що доступ до них дозволений Архиепархією, чи відповідною державною установою. Про одержання запиту на доступ до фінансових реєстрів слід повідомляти Канцлера чи Відповідального за фінансові реєстри.

6. 4. Реєстри про індивідуальні датки в парафіях, релігійних спільнотах/ інститутах чи організаціях мають рахуватися приватними і зберігатися в строгій конфіденційності.

7. Конфлікт інтересів

Духовенство, працівники та добровольці мають уникати ситуацій, коли може виникнути конфлікт інтересів. Навіть ймовірність виникнення конфлікту інтересів може викликати питання щодо чесності та професійності поведінки.

7. 1. Духовенство, працівники та добровольці мають виявляти усі можливі фактори, що можуть потенційно створити ситуацію конфлікту інтересів.

7. 2. Духовенство, працівники та добровольці мають поінформувати всі сторони, коли виникає реальний чи потенційний конфлікт інтересів. Рішення з цього приводу має захищати особу, яка отримує духовну підтримку.

7. 2. 1. Ніхто з духовенства, працівників чи добровольців не може скористатися перевагою над кимось, кому вони надають підтримку, щоб просувати свої особисті, релігійні, політичні чи бізнесові інтереси.

7. 2. 2. Пастирські консультанти не можуть надавати консультативних послуг будь-кому, з ким вони мали справи, професійні, чи громадські відносини. Якщо цього не можливо уникнути, клієнт має бути захищений. Консультант повинен встановити і дотримуватися чітких відповідних рамок.

7. 2. 3. Коли пастирські консультації, чи послуги духовного наставництва надаються двом чи більше особам, які мали відносини один з одним, пастирський консультант чи духовний наставник повинен:

- Вияснити з усіма сторонами природу їхніх відносин;
- Передбачити появу будь-якого конфлікту інтересів;
- Вжити правильного підходу, щоб уникнути конфлікту інтересів;
- Отримати від усіх сторін письмову згоду на надання послуг.

7. 3. Конфлікт інтересів також може виникнути, коли незалежне судження пасторального консультанта та духовного наставника руйнується:

- Попередніми стосунками;
- Особистою заангажованістю;
- Коли він починає захищати одну зі сторін супроти іншої.

У цій ситуації пастирський консультант чи духовний наставник має поінформувати сторони, що він не може надалі надавати послуги, і передати їх справу іншому пастирському консультанту чи духовному наставнику.

8. Повідомлення про етичні чи професійні порушення

Духовенство, працівники та добровольці зобов'язані повідомляти про свої власні етичні та професійні порушення та про порушення здійснені іншими.

8. 1. Духовенство, працівники та добровольці мають підтримувати один одного в дотриманні відповідальності за високі етичні та професійні стандарти. Коли з'являється ознака незаконних дій з боку духовенства, працівників чи добровольців, про них терміново потрібно повідомити відповідну цивільну владу. Також повідомити Канцлера чи Митрополита-Архієпископа.

8. 2. Коли існує невизначеність щодо того, чи ситуація або лінія поведінки порушує ці принципи пастирської поведінки чи інші релігійні, моральні чи етичні принципи, слід проконсультуватися зі:

- *Співбратами;*
- *Тими, хто спеціалізується на етичних питаннях;*
- *Канцелярією.*

8. 3. Коли виявляється, що члени духовенства, працівники чи волонтери порушили цей Кодекс пасторальної поведінки, чи інші релігійні, моральні, або етичні принципи:

- Повідомте це безпосередньому керівнику чи наступном керівнику вищому за рангом, або

- Зверніться з цією проблемою безпосередньо до Канцелярії.

8. 4. Обов'язок пастирського консультанта чи духовного наставника повідомляти про провини з боку клієнта підлягає зобов'язанню конфіденційності. Однак будь-яка угода чи обов'язок зберігати конфіденційність має поступатися місцем потреби повідомляти провину, яка загрожує безпеці, здоров'ю чи добробуту будь-кого з залучених осіб, за винятком випадків описаних у пункті 2. 6.

9. Адміністрування

Роботодавці та завідувачі мають справедливо ставитися до духовенства, працівників та добровольців у щоденному адмініструванні їхнього служіння.

9. 1. Особисті та інші адміністративні рішення, які робить духовенство, працівники та добровольці, мають відповідати цивільним та канонічним зобов'язанням, а також відображати католицьку соціальну доктрину й відповідати цьому Кодексу пастирської поведінки.

9.2. Ніхто з числа духовенства, працівників чи добровольців не може використовувати свою позицію для безпричинного чи невідповідного застосування влади чи повноважень.

9. 3. Кожен доброволець, що надає послуги дітям чи молоді має прочитати і підписати Кодекс поведінки добровольця перед тим, як надавати послуги.

10. Добро працівників та добровольців

Духovenство, працівники та добровольці мають обов'язок відповідально ставитися до свого власного духовного, фізичного, ментального та емоційного здоров'я.

10. 1. Духovenство, працівники та добровольці мають бути свідомі застережних ознак, що вказують на потенційні проблеми з їхнім власним духовним, фізичним, ментальним та емоційним здоров'ям.

10.2. Духovenство, працівники та добровольці мають звертатися за допомогою одразу, коли б вони не відчули поведінкові чи емоційні застережні сигнали в їхньому професійному чи особистому житті.

10. 3. Духovenство, працівники та добровольці повинні піклуватися про свої власні духовні потреби. Дуже рекомендується мати підтримку духовного провідника.

10. 4. Недоречне чи незаконне вживання алкоголю чи наркотиків забороняється.